

Temat: W świecie religii starożytnych – powtórzenie i utrwalenie wiadomości(scenariusz lekcji przeprowadzony w klasie V szkoły podstawowej)

1. Cele:

Wiadomości:

- Uczeń pamięta:
 - pojęcia: procesja, kapłan, sfinks, posąg, ofiara, piramida, balsamowanie, biblia, dekalog, Arka Przymierza, Tora, apostoł, krzyż, menora, rabin, synagoga, kościół, ksiądz, apostoł, politeizm, monoteizm
 - postaci: Abraham, Mojżesz, Salomon, Jezus, Konstantyn Wielki
 - imiona najważniejszych bogów czczonych w Egipcie i Mezopotamii
 - imiona głównych bogów greckich i rzymskich
 - tytuły utworów Homera i Wergiliusza
 - głównych bohaterów Eneidy oraz Iliady i Odysei
 - nazwy religii monoteistycznych, które narodziły się w starożytności
- uczeń wie:
 - w jaki sposób mieszkańcy Egiptu i Mezopotamii wyobrażali sobie swoich bogów
 - w jaki sposób mieszkańcy państw starożytnych oddawali cześć swoim bogom
 - w którym wieku powstała „Iliada i Odyseja” oraz „Eneida”
 - o czym opowiadała „Iliada i Odyseja”
 -
- uczeń rozumie:
 - wyżej wymienione pojęcia
 - czym różniły się wierzenia mieszkańców państw Starożytnego Wschodu i państw basenu Morza Śródziemnego od wierzeń państw, w których występowała religia monoteistyczna

Umiejętności:

- uczeń potrafi
 - wybrać z podanych państw tylko te państwa, w których narodziła się religia politeistyczna
 - przyporządkować imiona bogów Egiptu i Mezopotamii odpowiadającym im państwom
 - analizując wypowiedzi bogów greckich odgadnąć ich imiona i podać odpowiedniki rzymskie
 - przyporządkować pojęcia oraz imiona bohaterów mitycznych odpowiadającym im określeniom
 - uporządkować w kolejności chronologicznej dzieje narodu żydowskiego
 - obliczyć, ile stuleci minęło pomiędzy wybranymi przez nauczyciela wydarzeniami

Ponadto w trakcie zajęć uczeń będzie doskonalił umiejętność:

- ❖ wypowiadania się na określony temat
- ❖ prawidłowego posługiwania się nowym słownictwem
- ❖ uczenia się współpracy
- ❖ doskonalenia umiejętności komunikacyjnych

Postawy:

- rozbudzanie twórczej postawy wobec świata
- rozwijanie ogólnej wrażliwości

2. Metody pracy:

Pogadanka

metoda ćwiczeniowa (krzyżówka, szyfrogram, skrzynka pytań)

3. Zasady nauczania:

Systematyczności, pogładowości, samodzielności, związek teorii i praktyki, efektywności, przystępności, od indywidualizacji do socjalizacji

4. Środki dydaktyczne

Schemat znajdujący się na tablicy

Gra dydaktyczna – skrzynka pytań

Zestaw ćwiczeń na kartach pracy

5. Planowana struktura i organizacja zajęć:

1. Czynności organizacyjno – porządkowe

- przywitanie uczniów
- sprawdzenie listy obecności

2. Opracowanie nowego materiału

a) Lekcję rozpoczynamy od rozwiązania krzyżówki – Karta pracy ucznia, ćwiczenie 1 (wybrani przez nauczyciela uczniowie czytają określenia do krzyżówki, a następnie podają odpowiedzi. Po rozwiązaniu krzyżówki wybrana przez nauczyciela osoba odczytuje otrzymane hasło)

b) Nauczyciel tłumaczy, że hasło krzyżówki związane jest z tematem dzisiejszej lekcji

c) Nauczyciel podaje temat lekcji

d) Lekcja rozpoczyna się od analizy schematu znajdującego się na tablicy. Schemat prezentuje 2 rodzaje religii , które narodziły się w starożytności – politeizm i monoteizm. Uczniowie tłumaczą te dwa pojęcia. Następnie wybierają z podanych przez nauczyciela państw tylko te państwa, w których narodziła się religia politeistyczna. Nazwy tych państw przyczepiane są w odpowiednim miejscu schematu. Następnie nauczyciel prosi uczniów, aby zwrócili swój wzrok na dolną część tablicy. W tym miejscu zawieszono są imiona bogów Egiptu i Mezopotamii. Zadaniem uczniów jest przyporządkowanie znajdujących się tutaj bogów odpowiadającym im państwom.

e) Wykonujemy ćwiczenie 2 znajdujące się na kartach pracy

f) po wykonaniu ćwiczenia 2 następuje pogadanka na temat wyobrażeń bóstw Egiptu, Mezopotamii, Grecji i Rzymu i sposobów oddawania im czci przez mieszkańców państw starożytnych. W czasie pogadanki pojawiają się następujące pytania:

- W jaki sposób mieszkańcy Egiptu i Mezopotamii wyobrażali sobie swoich bogów?
- W jaki sposób mieszkańcy Grecji i Rzymu wyobrażali sobie swoich bogów?
- W jaki sposób mieszkańcy państw starożytnych oddawali cześć swoim bogom?

g) Wykonujemy ćwiczenie 3 znajdujące się na kartach pracy

h) Ćwiczenie 3 kończy się odczytaniem hasła. Hasło, które otrzymaliśmy, powinno brzmieć : „Iliada i Odyseja”. Nauczyciel rozpoczyna więc pogadankę na temat dwóch utworów literackich napisanych w starożytności. Pojawiają się min. Następujące pytania:

- Kto jest autorem „ Iliady i Odysei”?
- W którym wieku została napisany ten utwór?
- Ile tysięcy wersów liczy „Iliada i Odyseja”?

- O czym opowiada Iliada?
- O czym opowiada Odyseja?
- Jaki tytuł nosi utwór napisany przez Wergiliusza?
- W którym wieku powstaje „Eneida” ?

i) Wykonujemy ćwiczenie 4 znajdujące się na naszych kartach pracy

j) Po wykonaniu tego ćwiczenia nauczyciel prosi ponownie uczniów o zwrócenie uwagi na schemat znajdujący się na tablicy. Tym razem prosi uczniów o wybranie spośród kilku religii monoteistycznych tylko tych religii, które narodziły się w starożytności. Uczniowie wskazują: chrześcijaństwo i judaizm.

k) Po uzupełnieniu schematu rozpoczyna się gra dydaktyczna : Skrzynia pomysłów. Nauczyciel wyjmuje ze specjalnie przygotowanej skrzyni karteczki. Na karteczkach tych znajdują się różne określenia bądź ilustracje związane z religiami monoteistycznymi. Zadaniem uczniów będzie rozpoznanie prezentowanych przez nauczyciela ilustracji lub odgadnięcie, z jakim pojęciem kojarzy się określenie, które zobaczą.

j) Wykonujemy 1 część ćwiczenia 5 znajdującego się na kartach pracy

k) Po wykonaniu 1 części ćwiczenia, w której zadaniem dzieci było ułożenie w kolejności chronologicznej dziejów narodu żydowskiego, nauczyciel ponownie proponuje zwrócić uwagę na gwiazdki znajdujące się na tablicy. W gwiazdkach tych umieszczone zostały okresy w postaci wieków, związane z dziejami narodu żydowskiego. Nauczyciel proponuje teraz połączyć określony wiek z odpowiadającym mu wydarzeniem. Po wykonaniu tego zadania rozwiązujemy drugą część ćwiczenia 5

Rekapitulacja pierwotna

Podsumowaniem lekcji będzie wykonanie ćwiczenia 6 z kart pracy (s. 67)

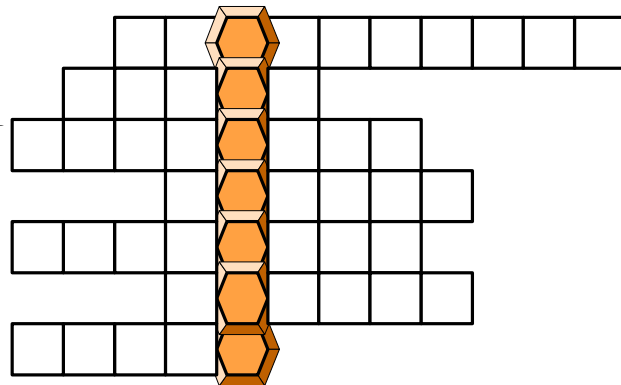
Praca domowa:

Ćwiczenie 2, 4/67 (podręcznik)

Karta pracy ucznia:

Ćwiczenie 1:

Rozwiąż znajdującą się poniżej krzyżówkę:

1. Poeta rzymski, żył w I w. p.n.e, napisał utwór pt. „Eneida”
2. Rzeka, nad którą leży Rzym
3. Imię żony Odyseusza
4. Główne źródło religii chrześcijańskiej
5. Dom modlitwy Żydów
6. Konstantyn..... – cesarz, który pozwolił na swobodne wyznawanie religii chrześcijańskiej
7. Imię boga Izraelitów

Ćwiczenie 5

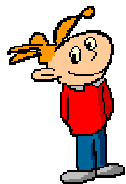
Uwzględniając kolejność chronologiczną, ponumeruj informacje dotyczące dziejów narodu żydowskiego

- Pobyt w Egipcie
- Hebrajczycy w Palestynie
- Powstanie państwa Izrael po II wojnie światowej
- Palestyna dostaje się pod panowanie Rzymian
- Wypędzenie Żydów z Palestyny
- Hebrajczycy w Mezopotamii – czasy Abrahama
- Żydzi pod wodzą Mojżesza przenoszą się z Egiptu do Palestyny
- Budowa świątyni jerozolimskiej w czasach Salomona

Oblicz, ile stuleci dzieli od siebie:

- a) czasy Abrahama od panowania Salomona
- b) czasy Salomona od wypędzenia Żydów z Palestyny.....
- c) czasy Abrahama od powstania państwa Izrael.....

Ćwiczenie 2: Cześć! Nazywam się Histek. Spróbuje oprowadzić was po świecie greckich bogów. Przedstawię wam ich atrybuty oraz dziedziny życia, jakimi się opiekowali. Nie podam jednak ich imion. Waszym zadaniem będzie odgadnięcie imion bogów, których wam przedstawię oraz podanie imion ich odpowiedników rzymskich.

Jestem posłańcem bogów.

Poruszam się szybko, dzięki cudownie skrzydlatym sandałom.
Nazywają mnie również bogiem handlu i kupców. Moim symbolem jest laska, której dotknięcie powoduje natychmiastowe pogodzenie się nawet najbardziej skłóconych osób

.....

Jestem najprzystojniejszym z bogów. Opiekuję się poezją i sztuką.
Pięknie śpiewam i gram na instrumentach.
Zawsze możecie mnie spotkać w otoczeniu dziewięciu muz

.....

Wswojej kuźni wewnątrz Wulkanu Etna wykuwam pioruny dla Zeusa.
Dlatego nazywają mnie bogiem kowali i opiekunem rzemiosł

.....

Noszę zbroję, tarczę i miecz. Pojawiam się na polu bitwy w towarzystwie
złowrogich bóstw strachu, trwogi, niezgody i śmierci.
Nazywają mnie bogiem wojny zaborczej

.....

Jestem najważniejszym z bogów greckich, władcą bogów i ludzi.
Moim znakiem rozpoznawczym jest orzeł. W ręku trzymam także piorun

.....

Jestem boginią pokoju i słusznej wojny, dlatego przedstawiana jestem
w zbroi, z tarcza i dzida w dłoniach. Wysłałam z głowy Zeusa.

.....

Uważana jestem za najpiękniejszą z bogiń. Troszczę się o zakochanych,
dlatego nazywana jestem boginią miłości.
Zrodzona została z piany morskiej

.....

Jestem boginią nieba, małżonką Zeusa, opiekunką kobiet,
żon, położnic i małżeństwa. Moim znakiem rozpoznawczym jest
gołąb

.....

Ćwiczenie 3:

Poznając religie starożytne zapoznałeś (- aś) się z kilkoma nowymi pojęciami. Zostały one przeze mnie umieszczone w kolorowych gwiazdkach. Twoim zadaniem będzie teraz przyporządkowanie pojęć odpowiadającym im określeniom, a następnie przeniesienie liter z ponumerowanych pól do schematu znajdującego się na końcu ćwiczenia. Życzę Ci owocnej pracy!

				4	
--	--	--	--	---	--

osoba zajmująca się odprawianiem obrzędów ku czci bóstw

		1			
--	--	---	--	--	--

posąg lwa z ludzką twarzą

7		3			
---	--	---	--	--	--

obrzęd religijny polegający na darowaniu bóstwu przedmiotów, zwierząt i płodów rolnych

--	--	--	--	--

wyobrażenie bóstwa wykonane np. w drewnie , kamieniu lub innym materiale

						10	6
--	--	--	--	--	--	----	---

uroczysty pochód połączony z niesieniem symboli religijnych, posągów bóstw

						5	
--	--	--	--	--	--	---	--

grobowiec faraona

		2	8								9
--	--	---	---	--	--	--	--	--	--	--	---

sposób zabezpieczania zwłok przed rozkładem

